

2018 - 2019

TALENTUM - természettudományok és informatika verseny/ döntő

Concursul interjudețean și euroregional interdisciplinar de științele naturii și informatică

TALENTUM

Kémia / Chimie

X. osztály/ Clasa a X-a

2. változat/ Varianta 2

Minden tétel kidolgozása kötelező.

Toate subiectele sunt obligatorii.

I. tétel (30 pont)

Az alábbi feladatokra adott három, a, b, c, betűkkel jelölt válasz. Csak egy helyes válasz lehetséges. A vizsgalapodra írd le a helyes válasznak megfelelő betűt.

- Megegyezik a %-os C tartalom az alábbi szénhidrogénekben :
a. alkánok   b. alkének   c. alkinok
- Két szénatom közötti hármass kötés felépítése:
2 szigma kötés   b. két pi kötés   c. egy szigma és két pi kötés
- 2 mól ismeretlen alkán égéséből 88 g széndioxid keletkezik. Az alkán:
a. Metán   d. Etán   e. Propán
- A C_5H_{10} molekulaképletű alkén helyzeti és láncizomereinek száma, összesen:
a. 3   b. 5   c. 6
- Geometriai cisz-transz izomériával rendelkeznek:
a. 2-metil-2-hexén   b. 2,3-dimetil-2-butén   c. 2-pentén
- A propén polimerizációjából polipropén keletkezik, amely polimerizációs foka 1500. A polimer moláris tömege:
a. 63 000 g/mol   b. 1 500 g/mol   c. 42 000 g/mol
- Az allil helyzetben történő halogénezés:
a. Egy addíciós reakció   b. Az alkén magas hőmérsékleten ($500^\circ C$), klórral történő reakciója
c. Egy telített monohalogénszármazékhoz vezet
- C_6H_{14} egy negyedrendű C-atommal rendelkező izomérje:
2,3-dimetil-bután   b. 2,2-dimetil-bután   c. n-hexán
- Az etén $KMnO_4$ / vizes oldata jelenlétében történő oxidációjakor keletkezik:
a. CO_2 és H_2O b. egy karbonsav   c. etándiol
- Az a telített szénhidrogén, amelynek moláris tömege 86g/mol és fotokémiai monoklórozásából egy izomer keletkezik:
a. 2-metil-pentán   b. 2,2-dimetil-bután   c. 2,2-dimetil-propán

Támogatók:

II. tétel (60 pont)

- 1,7 g alkin égésekor 1,8 g víz keletkezik. Határozd meg az alkin molekulaképletét. Írd fel és nevezd el az izomereket. Jelöld meg azokat, melyek acetilidet képezhetnek. (20pont)
- 6,72 dm³ (n.k.) acetilént állítunk elő 25%-os veszteséggel 80%-os tisztaságú karbidból. Írd fel a reakcióegyenletet, és számítsd ki a szükséges karbid mennyiségét.
Mennyi 4%-os brómoldatot fog elszínteleníteni a 6,72 dm³ acetilén? (20 pont)
- 2-metil -2 butént oxidálunk KMnO₄ -tal kénsavas közegben. Számítsd ki :
  - a. hány mol 2-metil -2 butént oxidálhatunk 12 liter KMnO₄ 0,4 M -os kénsavas oldatával?
  - b. hány mol kénsav fogy el a reakcióban? (20 pont)

Adottak: Relatív atomtömegek: C = 12 ; H = 1 ; O = 16 ; Ca = 40 ; Br = 80 ;
Móltérfogat: V_M=22,4dm³/mol.